

Σημασία του εμβολιασμού και οι κίνδυνοι από το αντιεμβολιαστικό κίνημα

Ε. Φαρμάκη

Η πρόληψη της νοσηρότητας και θνητότητας από τα λοιμώδη νοσήματα με τους εμβολιασμούς υπήρξε το σπουδαιότερο επίτευγμα του 20^{ου} αιώνα και η πλέον επιτυχημένη παρέμβαση πάνω στη δημόσια υγεία. Η ευρεία εφαρμογή των εμβολιασμών μαζί με την χλωρίωση του πόσιμου νερού αποτέλεσαν το απλούστερο, οικονομικότερο αλλά και ασφαλέστερο όπλο κατά των λοιμωδών νοσημάτων.

Η ευλογία αποτέλεσε την πρώτη λοίμωξη που εξαλείφθηκε από τον πλανήτη χάρη στον εμβολιασμό, η πολιομυελίτιδα είναι υπό εκρίζωση ενώ η ετήσια νοσηρότητα από διφθερίτιδα, τέτανο, κοκκύτη, ερυθρά, ιλαρά και παρωτίτιδα μειώθηκε θεαματικά στα τέλη του 20ού αιώνα. Σύμφωνα με στοιχεία του Κέντρου Ελέγχου Νοσημάτων των ΗΠΑ, χάρη στους εμβολιασμούς που έγιναν στα παιδιά που γεννήθηκαν μεταξύ του 1994 και του 2013 προλήφθηκαν 322 εκατομμύρια οξέα περιστατικά λοιμωδών νοσημάτων και αποφεύχθηκαν 732.000 θάνατοι.

Ωστόσο και παρά τα αναμφισβήτητα οφέλη από τη μαζική εφαρμογή των εμβολιασμών, την τελευταία 10ετία παρατηρείται επίταση του αντιεμβολιαστικού κινήματος σε όλες τις ανεπτυγμένες χώρες του κόσμου και μείωση της εμβολιαστικής κάλυψης σε αρκετές περιοχές. Η αμφισβήτηση των εμβολιασμών οδηγεί σε απώλεια της ανοσίας της κοινότητας, αύξηση της επίπτωσης των λοιμωδών νοσημάτων και σε βαθμιαία επανεμφάνιση νοσημάτων που σήμερα ελέγχονται, με σοβαρότατες συνέπειες, όπως σημαντική νοσηρότητα, χρόνιες παραλύσεις ή ακόμη και θάνατο. Πρόσφατα παραδείγματα αποτελούν οι επιδημίες ιλαράς, κοκκύτη και οι λοιμώξεις από αιμόφιλο ινφλουέντζας τύπου β που έχουν καταγραφεί σε διάφορες περιοχές του κόσμου και αποδίδονται στη μείωση της εμβολιαστικής κάλυψης.

Η αμφισβήτηση των εμβολιασμών έχει χαρακτηριστεί από πολλούς ως το τίμημα της επιτυχίας των εμβολιασμών. Τα ευεργετικά αποτελέσματα των εμβολιασμών ήταν ευκολότερα αντιληπτά παλαιότερα όταν οι άνθρωποι ήταν αντιμέτωποι με τις βλαπτικές επιπτώσεις των νοσημάτων. Με την εξάλειψη λοιμωδών νοσημάτων λόγω μαζικών εμβολιασμών, τα εμβόλια έγιναν **«θύματα του εαυτού τους»** καθώς οι άνθρωποι δεν μπορούν να αντιληφθούν πλέον τους κινδύνους και τις επιπλοκές των λοιμώξεων. Άλλα αίτια που οδηγούν στην αμφισβήτηση των εμβολίων και επηρεάζουν την εφαρμογή τους αποτελούν η αύξηση του αριθμού των εμβολίων και των ενέσεων, το κόστος, η κρίση αξιών, η άνοδος εναλλακτικών μορφών ιατρικής, και η παραπληροφόρηση από την ευρεία χρήση διαδικτύου.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις από επίσημους φορείς, το αντιεμβολιαστικό κίνημα είναι τόσο ισχυρό, που αναμένεται ότι τα ποσοστά των εμβολιασμών θα συρρικνωθούν περαιτέρω, με κίνδυνο την επανεμφάνιση «ξεχασμένων» νοσημάτων. Ως εκ τούτου, είναι απαραίτητο, όλοι οι επαγγελματίες υγείας, καθήκον των οποίων είναι η προαγωγή της υγείας να στρατευθούν για την αναχαίτιση του αντιεμβολιαστικού κινήματος.